រដ្ឋធម្មនុញ្ញ

នៃ

រដ្ឋកម្ពុជា

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ

នៃ

រដ្ឋកម្ពុជា

បោះពុម្ពផ្សាយដោយ

ខុទ្ទកាល័យ រដ្ឋសភា

១៩៩២

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ
លេខ ០១ ក្រ

សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា
ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព សុភមង្គល

ក្រឹត្យ

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

បានឃើញសេចក្តីសំរេចចិត្ត ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ១៩៨១ របស់រដ្ឋសភានៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា នាសម័យប្រជុំលើកទី ១ នៃនីតិកាលទី ១

សំរេច

ប្រកាសអោយប្រើនូវរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តជាឯកច្ឆន្ទ នៅថ្ងៃទី ២៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៨១ ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ , ថ្ងៃទី ២៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩១

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

ប្រធាន

ហត្ថលេខា និងត្រា

ហេង សំរិន

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ   សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា

លេខ : ២៩ ក្រ   ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព សុភមង្គល

ក្រឹត្យ

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

នៃ

សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា

បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា

សំរេច

ប្រកាសអោយប្រើរដ្ឋធម្មនុញ្ញកែប្រែ " រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃរដ្ឋកម្ពុជា " ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៨៩ នាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញនីតិកាលទី ១។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ , ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៨៩

ជ.ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

ប្រធាន

ហត្ថលេខានឹងត្រា : ហេង សំរិន

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　រដ្ឋកម្ពុជា

លេខ : ១១៤ ក្រ　　　　　　　　　　　　　　　ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព សុភមង្គល

ក្រឹត្យ

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

នៃ

រដ្ឋកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃរដ្ឋកម្ពុជា
- បានឃើញច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំរដ្ឋសភា និង ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ដែលប្រកាសអោយប្រើតាមក្រឹត្យលេខ ០៤ ក្រ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៨២

សំរេច

ប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការកែប្រែ មាត្រា ៤ មាត្រា ៤៧ និង មាត្រា ៦០ នៃ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃរដ្ឋកម្ពុជា ដែលរដ្ឋសភានៃរដ្ឋកម្ពុជា បានអនុម័តនៅថ្ងៃ ទី ២៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩១ នាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញ នីតិកាលទី ១ ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ , ថ្ងៃទី ២៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩១

ជ.ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

ប្រធាន

ហត្ថលេខា និង ត្រា : ហេង សំរិន

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ   រដ្ឋកម្ពុជា

លេខ : ៥២ ក្រ   ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព សុភមង្គល

ក្រឹត្យ

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ នៃ រដ្ឋកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃរដ្ឋកម្ពុជា
- បានឃើញច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំរដ្ឋសភា និង ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ដែលប្រកាសអោយប្រើតាមក្រឹត្យលេខ ០៤ ក្រ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៨២

សំរេច

ប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការកែប្រែមាត្រា ៤៧ វាក្យខ័ណ្ឌ ៣ មាត្រា ៤៨ មាត្រា ៤៩ (ស្ទួន) មាត្រា ៦១ មាត្រា ៦៥ និង មាត្រា ៦៦ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃ រដ្ឋកម្ពុជា ដែលរដ្ឋសភា នៃរដ្ឋកម្ពុជា បានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ០៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៩២ នាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញនៃនីតិកាលទី ១ ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ,ថ្ងៃទី ០២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ១៩៩២

ជ.ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

ប្រធាន

ហត្ថលេខា និងត្រា ហេង សំរិន

ជំពូកទី ១
របបនយោបាយ

មាត្រា ១

ប្រទេសកម្ពុជាមាននាមជាផ្លូវការថា " រដ្ឋកម្ពុជា " ។

រដ្ឋកម្ពុជាជារដ្ឋមួយឯករាជ អធិបតេយ្យ បូរណភាពដែនដី សន្តិភាព ប្រជាធិបតេយ្យ អព្យាក្រឹត និងមិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ ។

អធិបតេយ្យនៃរដ្ឋកម្ពុជា លាតសន្ធឹងលើដែនគោក ដែនកោះ ដែនទឹក ដែនសមុទ្រ បាតសមុទ្រ ក្រោមបាតសមុទ្រ ហើយនិងដែនអាកាស ។

បាវចនានៃរដ្ឋកម្ពុជា គឺ ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព សុភមង្គល ។

ភាសានិងអក្សរដែលប្រើជាផ្លូវការគឺភាសា និងអក្សរខ្មែរ ។

មាត្រា ១ (ស្ទួន)

រដ្ឋកម្ពុជាជារដ្ឋមួយមិនអាចបំបែកបាន ។

ស្ថាប័នរដ្ឋនានាត្រូវចាត់តាំង និងប្រព្រឹត្តអោយសមស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងច្បាប់នៃរដ្ឋកម្ពុជា ។

រដ្ឋមានភារកិច្ចការពារឯករាជ្យនៃមាតុភូមិ សិទ្ធិ សេរីភាពរបស់ប្រជាជន សមិទ្ធផលរបស់សង្គមជាតិ ស្តារនិងពង្រីកសេដ្ឋកិច្ច វប្បធម៌ យកចិត្តទុកដាក់ដោះស្រាយ និងលើកតម្កើង

ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន ទាំងខាងសម្ភារៈ ទាំងខាងស្មារតី ។

មាត្រា ២

ប្រជាជនកម្ពុជាជាម្ចាស់វាសនានៃប្រទេសរបស់ខ្លួន ។ អំណាចទាំងអស់ជារបស់ប្រជាជន ។

ប្រជាជនប្រើអំណាចរបស់ខ្លួនតាមរយៈរដ្ឋសភា និងអង្គការរដ្ឋអំណាចនានា ដែលប្រជាជនជ្រើសតាំងឡើង និងទទួលខុសត្រូវចំពោះប្រជាជន ។ ប្រជាជនមានសិទ្ធិដកហូតតំណាងរបស់ខ្លួនដែលខ្លួនឈប់ទុកចិត្ត ។

មាត្រា ៣

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិរណសិរ្សសាមគ្គីកសាងការពារមាតុភូមិកម្ពុជា អង្គការមហាជននានាដែលជាបង្អែកដ៏រឹងមាំរបស់រដ្ឋ ត្រូវមានភារកិច្ចលើកទឹកចិត្តប្រជាជន អោយអនុវត្តនយោបាយ និងផែនការរបស់រដ្ឋ ។

មាត្រា ៤ ថ្មី

រដ្ឋកម្ពុជា អនុវត្តរបបនយោបាយពហុបក្ស ។

មាត្រា ៥

រដ្ឋអនុវត្តនយោបាយសាមគ្គីភាព និងស្មើភាពរវាងជនជាតិទាំងអស់ ដែលរស់នៅក្នុងសហគមន៍ជាតិកម្ពុជា ។

ជនជាតិទាំងអស់ត្រូវស្រឡាញ់រាប់អានគ្នា និងជួយគ្នាទៅវិញទៅមក ។ អំពើប្រមាថមាក់ងាយ អំពើជិះជាន់ និងការបែងចែកជនជាតិនានាត្រូវហាមឃាត់ ។

ភាសានិងអក្សរ ព្រមទាំងទំនៀមទំលាប់ល្អៗរបស់ជនជាតិភាគតិចត្រូវបានគោរព ។

គ្រប់ជនជាតិភាគតិចត្រូវបានរដ្ឋជួយទំនុកបម្រុង ដើម្បីអោយតាមទាន់កម្រិតរួម ។

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស ពង្រីកសេដ្ឋកិច្ច សិក្សាធិការ វប្បធម៌ សង្គមកិច្ច សុខាភិបាល គមនាគមន៍ នៅតាមតំបន់ព្រៃភ្នំ និងតំបន់ដាច់ស្រយាល ។

មាត្រា ៦

ព្រះពុទ្ធសាសនាជាសាសនារបស់រដ្ឋ ។

សកម្មភាពខាងសាសនាទាំងឡាយ ដែលស្របរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ច្បាប់ ត្រូវបានរដ្ឋធានា។

សកម្មភាពណាដែលឆ្លៀតយកសាសនា ដើម្បីធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខ របៀបរៀបរយសាធារណៈ និងផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាជនត្រូវហាមឃាត់ ។

មាត្រា ៧

បុរស និងស្ត្រី មានសិទ្ធិស្មើគ្នាក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ ។

អាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវធ្វើតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌដែលបានចែងក្នុងច្បាប់ និងតាមលក្ខណការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត ប្តីមួយ ប្រពន្ធមួយ ។

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស ចំពោះកិច្ចការពារមាតា និងកុមារ ។

មាត្រា ៨

មាតាបិតាត្រូវអប់រំ និង ថែទាំចិញ្ចឹមកូន ដើម្បីអោយទៅជាពលរដ្ឋល្អ មានមនសិការស្នេហាជាតិ ស្រឡាញ់ការងារពលកម្ម មានសម្បជញ្ញៈទទួលខុសត្រូវចំពោះសង្គម ។

កូនមានកាតព្វកិច្ចបីបាច់ ថែរក្សា មាតា បិតា ។

មាត្រា ៩

រដ្ឋកម្ពុជាអនុវត្តលក្ខណការណ៍ ៖ ប្រជាជនទាំងមូលរួមប្រាស្រ័យក្នុងកិច្ចកសាង និង ការពារមាតុភូមិ ។

កងកំលាំងប្រដាប់អាវុធប្រជាជនកម្ពុជាទាំងបីប្រភេទ និងនគរបាលប្រជាជន ជាកូនចៅរបស់ប្រជាជន ត្រូវស្មោះត្រង់ចំពោះប្រទេសជាតិនិងប្រជាជន មានករណីយកិច្ចការពារមាតុភូមិនិងរដ្ឋអំណាចប្រជាជន ការពារសមិទ្ធផលសង្គមជាតិ និងការរស់នៅដ៏សុខសាន្តរបស់ប្រជាជន ហើយរួមជាមួយប្រជាជនកសាងប្រទេស ។

កងកំលាំងប្រដាប់អាវុធទាំងអស់ត្រូវមានការប៉ិនប្រសប់ក្នុងការប្រយុទ្ធនិងក្នុងការបង្កបង្កើនផល ត្រូវចេះបំផុសចលនាប្រជាជន គោរពនិងជួយទំនុកបំរុងប្រជាជន មិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាជននិងសេចក្តីទុកចិត្តរបស់ប្រជាជន ។

មាត្រា ១០

នយោបាយក្រៅប្រទេសរបស់រដ្ឋកម្ពុជាគឺ ឯករាជ្យ សន្តិភាព អព្យាក្រឹត និង មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ ។

រដ្ឋកម្ពុជាអនុវត្តគោលការណ៍សន្តិសហវិជ្ជមាន ពង្រីកទំនាក់ទំនងមិត្តភាព និង ការទូតជាមួយប្រទេសទាំងអស់ ដោយមិនប្រកាន់របបនយោបាយ លើមូលដ្ឋានស្មើភាព គោរពឯករាជ្យ អធិបតេយ្យ បូរណភាពដែនដី និងផលប្រយោជន៍គ្នាទៅវិញទៅមក ដើម្បីបុព្វហេតុការពារសន្តិភាពនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងនៅលើសកលលោក ។

ជំពូកទី២
របបសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយ
វប្បធម៌ សង្គមកិច្ច

មាត្រា ១១

សេដ្ឋកិច្ចជាតិស្ថិតនៅក្រោមការដឹកនាំរបស់រដ្ឋ។ រដ្ឋលើកស្ទួយជីវភាពរបស់ប្រជាជនអោយមានកម្រិតខ្ពស់ជាលំដាប់លើគ្រប់ផ្នែក ដើម្បីកសាងប្រទេសជាតិ ។

មាត្រា ១២

សេដ្ឋកិច្ចជាតិមានប្រាំផ្នែក : សេដ្ឋកិច្ចរដ្ឋ សេដ្ឋកិច្ចរដ្ឋចម្រុះនឹងឯកជន សេដ្ឋកិច្ចសមូហភាព សេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ និងសេដ្ឋកិច្ចឯកជន ។

រដ្ឋគ្រប់គ្រងសហគ្រាសរដ្ឋយ៉ាងជិតដិត ដើម្បីពង្រីកតួនាទីសំខាន់នៃផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរដ្ឋ និងសេដ្ឋកិច្ចរដ្ឋចម្រុះនឹងឯកជន ក្នុងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ហើយទទ្ទឹមនឹងនោះ ជួយទំនុកបម្រុងនិងណែនាំយ៉ាងសកម្ម នូវការកសាងសេដ្ឋកិច្ចសមូហភាព សេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ និងសេដ្ឋកិច្ចឯកជនអោយរីកចម្រើនតាមទិសដែលមានប្រយោជន៍ដល់រដ្ឋ និងដល់ជីវភាពរបស់ប្រជាជន ។

មាត្រា ១៣

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ ពង្រីកផលិតកម្មកសិកម្ម ផលិតកម្មឧស្សាហកម្មដែលបំរើកសិកម្ម ពង្រីកផលិតកម្មរបស់ប្រើប្រាស់ ពង្រីកពាណិជ្ជកម្ម គមនាគមន៍ និងការដឹកជញ្ជូន ។

រដ្ឋជួយទំនុកបម្រុង និងពង្រីកសិប្បកម្ម និងឧស្សហកម្ម ។

មាត្រា ១៤

ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋមាន ដីធ្លី ព្រៃឈើ សមុទ្រ ទន្លេ បឹង ធនធានធម្មជាតិ មជ្ឈមណ្ឌលសេដ្ឋកិច្ច វប្បធម៌ មូលដ្ឋានការពារប្រទេស និងសំណង់ផ្សេងៗទៀតរបស់រដ្ឋ ។

មាត្រា ១៥

ពលរដ្ឋកម្ពុជាមានសិទ្ធិពេញទី ក្នុងការកាន់កាប់ប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងមានសិទ្ធិតំណមរតកលើ ដីធ្លី ដែលរដ្ឋប្រគល់អោយសម្រាប់រស់នៅនិងធ្វើអាជីវកម្ម ។

មាត្រា ១៦

រដ្ឋហាមឃាត់ការចាប់ដីទំនេរបង់ពន្ធទុកសម្រាប់លក់ និងជួលអោយអ្នកដទៃ ។ ជនណាក៏ដោយមិនអាចប្រើប្រាស់ ដីធ្លីកសិកម្ម ដីព្រៃ ដោយចិត្តឯងក្នុងគោលបំណងផ្សេងៗទៀតបានឡើយ បើគ្មានការអនុញ្ញាតពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។

មាត្រា ១៧

សិទ្ធិកាន់កាប់ និងប្រើប្រាស់ដីនឹងត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់មួយដោយឡែក ។

មាត្រា ១៨

កម្មសិទ្ធិឯកជននៃពលរដ្ឋ លើកំរៃការងារ លើកំរៃស្របច្បាប់ និងទ្រព្យសម្បត្តិស្របច្បាប់ផ្សេងទៀត ត្រូវបានច្បាប់ការពារ ។

ការរឹបអូសទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ពលរដ្ឋដោយរំលោភ ត្រូវហាមឃាត់ជាដាច់ខាត ។

មាត្រា ១៨ (ស្ទួន)

ការប៉ះពាល់ដល់កម្មសិទ្ធិឯកជននៃពលរដ្ឋ ត្រូវហាមឃាត់មិនអោយមាន វៀរលែងតែប្រយោជន៍សាធារណៈតម្រូវអោយធ្វើ ក្នុងករណីដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ ។ ក្នុងន័យនេះ

ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិមានសិទ្ធិទទួលបំណាច់ជាមុនដោយត្រឹមត្រូវ និង សមរម្យ ។

មាត្រា ១៩

ពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេសត្រូវពង្រីក ដើម្បីបង្កើនសកម្មភាពផ្លាស់ប្តូរមុខទំនិញ ជំរុញផលិតកម្មបំរើជីវភាពរបស់ប្រជាជន ។

ពលរដ្ឋ ឬអង្គភាពផលិតកម្ម អាចលក់ដូរផលិតផលរបស់ខ្លួនបាន ។ ការទិញ និងការលក់របស់ប្រជាជនដែលស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋត្រូវបានច្បាប់ធានា ។

ពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងរបស់រដ្ឋ ។

មាត្រា ២០

របបគ្រប់គ្រងរូបិយវត្ថុ និងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

ការយកពន្ធដារ នឹងអាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាតែមានច្បាប់អនុញ្ញាត ។

ការតម្រូវអោយលក់ជូនរដ្ឋ ឬការយកទៅប្រើប្រាស់មួយរយៈនូវទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន នឹងអាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាតែមានច្បាប់អនុញ្ញាត ។

មាត្រា ២១

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់កសាងវប្បធម៌ជាតិជឿនលឿន ពង្រីកភាសាជាតិ អោយសមស្របនឹងសេចក្តីត្រូវការនៃសង្គមថ្មីមួយ ។

រាល់ឥទ្ធិពល និង សំណល់នៃវប្បធម៌មិនជឿនលឿន ត្រូវកំចាត់ចោលជាដាច់ខាត ។

មាត្រា ២២

រដ្ឋអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សា តាមគោលការណ៍គរុកោសល្យដោយផ្សារភ្ជាប់ការសិក្សាចំណេះទូទៅ និង ការអប់រំជាមួយនឹងការអនុវត្ត ផ្សារភ្ជាប់សាលារៀនជាមួយនឹងសង្គម ។

រដ្ឋគ្រប់គ្រងចាត់ចែងអោយបើកមត្តេយ្យសាលា សម្រាប់អប់រំកុមារមុនគ្រប់វ័យសិក្សា ។

រដ្ឋគ្រប់គ្រងចាត់ចែងលើការអប់រំវិជ្ជាទូទៅ ដល់កុមារគ្រប់វ័យសិក្សា ដោយកសាងសាលារៀនបឋមសិក្សា ដោយពង្រីកជាបណ្ដើរៗ នូវសាលារៀនមធ្យមសិក្សា សាលារៀន និងថ្នាក់អប់រំវិជ្ជាជីវៈ ថ្នាក់ជាន់ខ្ពស់ផ្សេងៗនិងឧត្តមសិក្សា ដើម្បីតម្រូវតាមការចាំបាច់នៃប្រទេសជាតិដែលកំពុងឈានទៅកាន់វឌ្ឍនភាព ។

រដ្ឋលើកទឹកចិត្ត និង ផ្ដល់អាហាររូបករណ៍សិក្សាដល់យុវជនដែលមានសមត្ថភាព អាចបន្តការសិក្សា នៅថ្នាក់ខ្ពស់ នៅថ្នាក់បច្ចេកទេស នៅក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេស ។

ដើម្បីបំបាត់ភាពមិនចេះអក្សរ និងដើម្បីលើកកម្រិតវប្បធម៌ដល់ពលរដ្ឋទូទៅអោយបានខ្ពស់ រដ្ឋជំរុញចលនាអក្ខរកម្ម ដោយបើកថ្នាក់សិក្សា សម្រាប់មនុស្សចាស់ដែលមិនទាន់ចេះអក្សរ និងថ្នាក់អប់រំបំពេញវិជ្ជាផ្សេងៗទៀត តម្រូវទៅតាមការចាំបាច់របស់ប្រទេសជាតិ ។

មាត្រា ២៣

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ជំរុញការលូតលាស់ វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេស អក្សរសាស្ត្រ និងសិល្បៈ ដោយពង្រីកប្រព័ន្ធសិក្សាធិការជំរុញការងារស្រាវជ្រាវ ដោយរួមផ្សំការរៀនសូត្រខាងទ្រឹស្ដីទៅនឹងការជាក់ស្ដែង ។

រដ្ឋលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ អ្នកបច្ចេកទេស អ្នកនិពន្ធ សិល្បករ ក្នុងសកម្មភាពច្នៃប្រឌិតរបស់ខ្លួន ដែលមានប្រយោជន៍ដល់ប្រទេសជាតិ និងប្រជាជន ដោយជួយទំនុកបម្រុងដល់អ្នកទាំងនោះ ទាំងខាងផ្នែកសម្ភារៈ ទាំងខាងផ្លូវចិត្ត ។

រដ្ឋបង្កើនសហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសក្រៅ និងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍គ្នាទៅវិញទៅមក ។

មាត្រា ២៤

រដ្ឋចាត់ចែងអោយថែរក្សាប្រាសាទបូរាណ និង សិល្បៈវត្ថុបូរាណ កែលំអតំបន់ទេសភាពនានាឡើងវិញ ពង្រីកទេសចរណ៍ និងពង្រីកការទាក់ទងខាងវប្បធម៌ជាមួយប្រទេសក្រៅ ។

មាត្រា ២៥

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ ដល់ការរីកចម្រើនខាងរូបកាយរបស់ពលរដ្ឋ លើកទឹកចិត្តដល់សកម្មភាពខាងកីឡា និងខាងហាត់ប្រាណសំដៅធ្វើអោយពលរដ្ឋមានកម្លាំងពលំមាំមួនជាចាំបាច់ ដើម្បីចូលរួមក្នុងការកសាង និងការការពារប្រទេស ។

មាត្រា ២៦

ដើម្បីធានាដល់សុខភាពរបស់ប្រជាជន រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ដល់ការការពារជំងឺ និងព្យាបាលជំងឺ ណែនាំប្រជាជនអោយកាន់ក្បួនអនាម័យយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ។ ប្រជាជនត្រូវបានទទួលការពិនិត្យរោគដោយឥតបង់ថ្លៃ ។ រដ្ឋគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងបង្កើតមន្ទីរពេទ្យនានា ធ្វើការស្រាវជ្រាវខាងវេជ្ជសាស្ត្រ និងឱសថសាស្ត្រ ដោយរួមផ្សំវេជ្ជសាស្ត្របូរាណជាមួយវេជ្ជសាស្ត្រសម័យ ។

មាត្រា ២៧

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះកុមារ និងមាតា ។ រដ្ឋនិងសង្គមរៀបចំអោយមាន មន្ទីរសម្ភព ទារកដ្ឋាន សួនកុមារ និងអនុវត្តនូវវិធានការសមស្របនានា ដើម្បីសម្រាលបន្ទុកមេផ្ទះ

ដល់ស្ត្រី និងរ៉ាប់រងលក្ខណៈចាំបាច់ អោយស្ត្រីមានលទ្ធភាពចូលរួម ក្នុងសកម្មភាពសង្គមដូចបុរសដែរ ។

ស្ត្រីជាកម្មករ ជានិយោជិត ត្រូវបានឈប់សម្រាកក្នុងពេលសម្រាលកូនចំនួន ៩០ ថ្ងៃ ដោយបានទទួលបៀវត្ស ។ ស្ត្រីមានកូននៅបៅដោះ ត្រូវបានទទួលការបន្ថយពេលធ្វើការប្រចាំថ្ងៃ និងបានទទួលអត្ថប្រយោជន៍នានា តាមការកំណត់របស់រដ្ឋ ។

រដ្ឋនឹងកំណត់បទបញ្ញត្តិជាក់ស្តែង ចំពោះស្ត្រីជាកម្មករ ជានិយោជិតក្រៅផ្ទៃករដ្ឋ ។

មាត្រា ២៨

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេសដល់អ្នកដែលធ្វើសកម្មភាពបដិវត្តយូរឆ្នាំ ហើយដែលរួមវិភាគទានច្រើនអោយបដិវត្តន៍ ដល់យុទ្ធជនពិការ ដល់គ្រួសារយុទ្ធជន ដែលបានទទួលមរណៈ ដើម្បីបដិវត្តន៍ និងដល់គ្រួសារដែលមានសគុណធំៗចំពោះបដិវត្តន៍ ។

មាត្រា ២៩

រដ្ឋចាត់ចែងអោយមានរបបធានារ៉ាប់រងសង្គម ដល់កម្មករ និងនិយោជិតដែលអស់លទ្ធភាពបំពេញពលកម្ម បណ្តាលមកពីមានជំងឺ ជរាភាព ឬពិការដោយគ្រោះថ្នាក់ក្នុងការងារ ។

រដ្ឋ និង សង្គម ជួយទំនុកបម្រុងដល់មនុស្សចាស់ជរា ជនពិការ ស្ត្រីមេម៉ាយ និងក្មេងកំព្រាគ្មានទីពឹង ។

ជំពូក ទី ៣
សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច
របស់ពលរដ្ឋ
មាត្រា ៣០

រដ្ឋកម្ពុជាបានទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ។

ពលរដ្ឋកម្ពុជា មានភាពស្មើគ្នាចំពោះច្បាប់ មានសិទ្ធិសេរីភាព និងមានករណីយកិច្ច ដូចគ្នាទាំងអស់ ដោយឥតប្រកាន់ភេទ ជំនឿ សាសនា ពូជសាសន៍ ឬឋានៈក្នុងសង្គម ។

ការប្រើសិទ្ធិសេរីភាពផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គលម្នាក់ ៗ មិនត្រូវអោយប៉ះពាល់សិទ្ធិសេរីភាព អ្នកដទៃឡើយ ។ ការប្រើសិទ្ធិសេរីភាពនេះ ត្រូវប្រព្រឹត្តតាមលក្ខខណ្ឌកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

មាត្រា ៣១

ពលរដ្ឋកម្ពុជា សុទ្ធតែមានសិទ្ធិបោះឆ្នោត និង អាចឈរឈ្មោះអោយគេបោះឆ្នោត ។

ពលរដ្ឋ ដែលបំរើក្នុងកងកំលាំងប្រដាប់អាវុធប្រជាជនកម្ពុជា មានសិទ្ធិបោះឆ្នោត និង អាចឈរឈ្មោះ អោយគេបោះឆ្នោតដែរ ។

ពលរដ្ឋទាំងពីរភេទ ដែលមានអាយុយ៉ាងតិច ១៨ ឆ្នាំ មានសិទ្ធិបោះឆ្នោត ។

ពលរដ្ឋទាំងពីរភេទ ដែលមានអាយុយ៉ាងតិច ២១ ឆ្នាំអាចឈរឈ្មោះអោយគេ បោះឆ្នោត ។

បទបញ្ញត្តិ បន្ថយសិទ្ធិបោះឆ្នោត ត្រូវចែងក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោត ។

មាត្រា ៣២

ពលរដ្ឋ កម្ពុជាមានសិទ្ធិចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងជីវភាពនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គម-កិច្ច និងវប្បធម៌របស់ប្រទេសជាតិ ។

ពលរដ្ឋទាំងអស់អាចធ្វើសេចក្តីស្នើ ស្តីពីបញ្ហានយោបាយរបស់រដ្ឋ និងពីជីវភាពរបស់ប្រជាជន ជូនអង្គការរដ្ឋ និងអង្គការមហាជន ។ សេចក្តីស្នើទាំងឡាយត្រូវបានទទួលការពិនិត្យ និងដោះស្រាយយ៉ាងហ្មត់ចត់ពីអង្គការរដ្ឋ និងអង្គការមហាជន ។

មាត្រា ៣៣

ពលរដ្ឋមានសិទ្ធិជ្រើសរើសមុខរបរ សមស្របតាមសមត្ថភាពរបស់ខ្លួននិងតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់សង្គម ។

ពលរដ្ឋ មានសិទ្ធិទទួលប្រាក់បំណាច់សមស្របតាមបរិមាណ និងគុណភាពនៃការងារដែលខ្លួនបានបំពេញ។ បុរសនិងស្ត្រី មានសិទ្ធិទទួលប្រាក់បំណាច់ដូចគ្នាចំពោះការងារស្មើគ្នា ។

ពលរដ្ឋ រាល់រូបមានសិទ្ធិទទួលការរ៉ាប់រង និងអត្ថប្រយោជន៍ខាងសង្គមកិច្ច ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ ។

មាត្រា ៣៤

រដ្ឋនិងសង្គមយកចិត្តទុកដាក់ រៀបចំអោយមានការឈប់សំរាក ការលំហែដល់អ្នកបំពេញពលកម្ម ។ រដ្ឋកំណត់ពេលធ្វើការងារប្រចាំថ្ងៃ និងប្រចាំសប្តាហ៍ របបឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំ មានប្រាក់បំណាច់ចំពោះកម្មករ និងនិយោជិត ពង្រីកមជ្ឈមណ្ឌលសំរាករបស់រដ្ឋ និងរបស់អង្គការសង្គម ។

មាត្រា ៣៥

រដ្ឋការពារមិនអោយមានការរំលោភបំពានលើរូបរាងកាយបុគ្គលណាមួយឡើយ ។

ច្បាប់ការពារកិត្តិយស សេចក្ដីថ្លៃថ្នូរនិងជីវិតរបស់ពលរដ្ឋ ។

ការចោទប្រកាន់ ការចាប់ខ្លួន ការឃាត់ខ្លួន ឬការឃុំខ្លួនជនណាមួយនឹងអាចធ្វើទៅកើត លុះត្រាមានច្បាប់អនុញ្ញាត ។

ការបង្ខិតបង្ខំ ការធ្វើបាបលើរាងកាយ ឬប្រព្រឹត្តិកម្មណាមួយដែលបន្ថែមទម្ងន់ទណ្ឌកម្មអនុវត្តចំពោះជនជាប់ឃុំឃាំង ឬជាប់ពន្ធនាគារ ត្រូវហាមមិនអោយធ្វើឡើយ ។ អ្នកដៃដល់ អ្នករួមប្រព្រឹត្ត និងអ្នកសមគំនិតត្រូវទទួលទោសតាមច្បាប់ ។

ការទទួលសារភាព កើតឡើងពីការបង្ខំដោយឃោរឃៅតាមផ្លូវកាយក្ដី តាមផ្លូវចិត្តក្ដី មិនត្រូវទុកជាភ័ស្ដុតាងនៃពិរុទ្ធភាពទេ ។

បើបទល្មើសគ្រាន់តែមានវិមតិសង្ស័យ ជនត្រូវចោទត្រូវអោយបានរួចខ្លួន ។

ជនជាប់ពិរុទ្ធណាក៏ដោយត្រូវទុកជាមនុស្សឥតទោស ដរាបណាតុលាការមិនទាន់កាត់ទោសជាស្ថាពរ ។

រដ្ឋការពារចំពោះពលរដ្ឋទាំងអស់ នូវសិទ្ធិការពារខ្លួនតាមផ្លូវតុលាការ ។

ទោសប្រហារជីវិតត្រូវបំបាត់ចោល ។

មាត្រា ៣៦

សេរីភាពក្នុងការដើរហើរ និងតាំងទីលំនៅរបស់ពលរដ្ឋ ត្រូវបានគោរពតាមច្បាប់កំណត់ ។

ពលរដ្ឋអាចចេញទៅតាំងទីលំនៅ នៅប្រទេសក្រៅ ឬវិលត្រឡប់មកវិញបាន ។

ការរក្សាសិទ្ធិមិនអោយរំលោភលើលំនៅឋាន និងអាថិកំបាំងនៃការឆ្លើយឆ្លងតាមលិខិត តាមសារទូរលេខ និងតាមទូរស័ព្ទ ត្រូវបានរដ្ឋធានា ។

ការឆែកឆេរលំនៅឋាន សម្ភារៈ វត្ថុ និងលើខ្លួនបុគ្គល ត្រូវធ្វើអោយស្របនឹងបញ្ញត្តិច្បាប់ ។

មាត្រា ៣៧

ពលរដ្ឋមានសេរីភាពខាងការបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន សេរីភាពខាងសារពត៌មាន បោះពុម្ពផ្សាយ សេរីភាពខាងការប្រជុំ ។ ជនណាក៏ដោយមិនអាចឆ្លៀតប្រើសិទ្ធិនេះដោយរំលោភ នាំអោយប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយសរបស់អ្នកដទៃ ដល់ទំនៀមទម្លាប់ល្អរបស់សង្គម ដល់របៀបរៀបរយសាធារណៈ និងដល់សន្តិសុខជាតិបានឡើយ ។

របបសារពត៌មានត្រូវរៀបចំឡើងដោយច្បាប់ ។

មាត្រា ៣៧ (ស្ទួន)

សេរីភាពខាងជំនឿត្រូវបានគោរព ។

មាត្រា ៣៨

ពលរដ្ឋមានសិទ្ធិបង្កើតសមាគម ។ សិទ្ធិនេះត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

ពលរដ្ឋទាំងឡាយអាចចូលរួមក្នុងអង្គការមហាជន ដើម្បីការពារសមិទ្ធផលសង្គមជាតិ និងរបៀបរៀបរយសង្គម ដើម្បីកសាង និងការពារប្រទេស ដើម្បីបង្កើនសាមគ្គីភាពជាតិ និងអន្តរជាតិ ។

មាត្រា ៣៩

ពលរដ្ឋទាំងឡាយត្រូវរស់នៅតាមរបៀបរបបរបស់សង្គម ហើយរួមចំណែកការពារទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ។

ពលរដ្ឋមានសិទ្ធិប្តឹងបរិហារ ប្តឹងតវ៉ា ឬប្តឹងទារសំណង ជួសជុលការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីអំពើខុសច្បាប់របស់អង្គការរដ្ឋ របស់អង្គការសង្គម និងរបស់បុគ្គលិកនៃអង្គការទាំងនោះ ក្នុងពេលបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៤០

ពលរដ្ឋគ្រប់រូបត្រូវគោរពរដ្ឋធម្មនុញ្ញ គោរពច្បាប់ និងអនុវត្តគោលមាគ៌ានយោបាយរបស់រដ្ឋ ។

មាត្រា ៤១

កិច្ចកសាង និងការពារមាតុភូមិជាករណីយកិច្ច និងជាកិត្តិយសដ៏ឧត្តមរបស់ពលរដ្ឋ ។

ពលរដ្ឋគ្រប់រូប ត្រូវរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មកសាងប្រទេសជាតិ និងការពារមាតុភូមិ ។ កាតព្វកិច្ចការពារមាតុភូមិត្រូវអនុវត្តតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ។

មាត្រា ៤២

ពលរដ្ឋកម្ពុជាមិនអាចត្រូវបានដកសញ្ជាតិ និរទេស ឬចាប់បញ្ជូនខ្លួនទៅអោយប្រទេសក្រៅណាមួយឡើយ ។

ពលរដ្ឋកម្ពុជាដែលកំពុងរស់នៅឯបរទេស ត្រូវបានរដ្ឋគាំពារ ។

មាត្រា ៤៣

" លុបចោល "

មាត្រា ៤៤

" លុបចោល "

ជំពូក ទី ៦

រដ្ឋសភា

មាត្រា ៤៥

រដ្ឋសភាជាអង្គការកំពូលនៃរដ្ឋអំណាច និង ជាអង្គការតំណាងជាន់ខ្ពស់របស់ប្រជាជននៃរដ្ឋកម្ពុជា ។

រដ្ឋសភាជាអង្គការតែមួយគត់ដែលមានសិទ្ធិធ្វើច្បាប់ ។

មាត្រា ៤៦

រដ្ឋសភា មានតំណាងប្រជាជន ដែលត្រូវបានជ្រើសតាំងតាមគោលការណ៍បោះឆ្នោតជាសាកល ដោយស្មើភាព ដោយចំពោះ និងតាមវិធីជ្រើសឆ្នោតជាសម្ងាត់ ។

ចំនួនតំណាងប្រជាជននៅរដ្ឋសភា និង បែបបទនៃការជ្រើសតាំង ត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោត ។

មាត្រា ៤៧ ថ្មី

នីតិកាលរបស់រដ្ឋសភាមានកំណត់ ៥ ឆ្នាំ ហើយត្រូវផុតកំណត់នៅពេលដែលរដ្ឋសភាថ្មីចូលកាន់តំណែង ។

ក្នុងពេលមានសង្គ្រាម ឬក្នុងកាលៈទេសៈពិសេសដទៃទៀតដែលមិនអាចធ្វើការបោះឆ្នោតកើត រដ្ឋសភាអាចប្រកាសបន្តនីតិកាលរបស់ខ្លួនមួយដងបានមួយឆ្នាំ តាមសំណើរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ។

ការប្រកាសបន្តនីតិកាលរបស់រដ្ឋសភា ត្រូវសំរេចដោយមតិយល់ព្រមពីរភាគបីយ៉ាងតិចនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

មាត្រា ៤៨ ថ្មី

រដ្ឋសភាមានអំណាចដូចតទៅ :

១ - អនុម័ត ឬកែប្រែរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងច្បាប់នានា ។

២ - អនុម័តថវិការដ្ឋ ការអោយរដ្ឋខ្ចីប្រាក់ និងការខ្ចីប្រាក់រដ្ឋ ។

៣ - អនុម័តផែនការរដ្ឋ ។

៤ - ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងការអនុវត្តច្បាប់ ។

៥ - កំណត់នយោបាយក្នុងប្រទេសនិងក្រៅប្រទេស ។

៦ - បោះឆ្នោតជ្រើសតាំង រំសាយ ឬ ផ្លាស់ប្តូរប្រធាន អនុប្រធាន និង អគ្គលេខាធិការរដ្ឋសភា ។ បោះឆ្នោតជ្រើសតាំង រំសាយ ឬផ្លាស់ប្តូរប្រធាន អនុប្រធាន អគ្គលេខាធិការ និងសមាជិកដទៃទៀត នៃក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ។ បោះឆ្នោតជ្រើសតាំង រំសាយ ឬផ្លាស់ប្តូរប្រធាន អនុប្រធាន និង សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ។ បោះឆ្នោតជ្រើសតាំង រំសាយ ឬផ្លាស់ប្តូរប្រធានតុលាការប្រជាជនកំពូល និង អគ្គរដ្ឋអាជ្ញាអមតុលាការប្រជាជនកំពូល ។

៧ - បង្កើតឬលុបចោលតុលាការប្រជាជនកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការប្រជាជនកំពូល ទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រី ឬស្ថាប័នថ្នាក់ស្មើទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រី ខ័ណ្ឌ សង្កាត់ ខេត្ត

ទីរួមខេត្ត ស្រុក និងឃុំ ។

៨ - បង្កើត កែប្រែ ឬលុបចោលពន្ធដារ ។

៩ - ត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី តុលាការប្រជា-ជនកំពូល មហាអយ្យការអមតុលាការប្រជាជនកំពូល ។

១០ - កំណត់ការលើកលែងទោសជាទូទៅ ។

១១ - អនុម័ត ឬលុបចោលសន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញាអន្តរជាតិរបស់រដ្ឋាភិបាល ។

១២ - អនុម័តច្បាប់ស្តីពីការដាក់ប្រទេសជាតិ ឋិតក្នុងភយន្តរាយ ឬឋិតក្នុងភាពអាសន្ននៅក្នុងទូទាំងប្រទេស ឬនៅក្នុងតំបន់ខ្លះ ។

១៣ - សម្រេចអំពីបញ្ហាសង្គ្រាម និងអំពីបញ្ហាសន្តិភាព ។

មាត្រា ៤៩

រដ្ឋសភាបើកសម័យប្រជុំដំបូង ៦០ ថ្ងៃ យ៉ាងយូរក្រោយពេលបោះឆ្នោត តាមការកោះប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ។

រដ្ឋសភាប្រជុំសាមញ្ញយ៉ាងតិចពីរដងក្នុងមួយឆ្នាំ ។

រដ្ឋសភាអាចប្រជុំវិសាមញ្ញ បើមានសំណូមពរពីក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ពីក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ឬពីសមាជិករដ្ឋសភាចំនួនមួយភាគបីយ៉ាងតិចនៃសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

ក្នុងករណីខាងលើនេះ របៀបវារៈនៃសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញ ត្រូវផ្សាយដល់ប្រជាជនព្រមជាមួយនឹងថ្ងៃកំណត់ប្រជុំ ។

មាត្រា ៤៩ (ស្ទួន ១)

នៅពេលវិស្សមកាលរបស់រដ្ឋសភា គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសភា ទទួលភារកិច្ចចាត់ចែងការងារ ។

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសភារួមមាន : ប្រធានរដ្ឋសភា អនុប្រធាន អគ្គ-លេខាធិការ និងប្រធានបណ្តាគណៈកម្មការនានារបស់រដ្ឋសភា ។

មាត្រា ៤៩ (ស្ទួន ២) ថ្មី

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភាមានភារកិច្ច :

១- រៀបចំសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា

២- កោះអញ្ជើញប្រជុំសាមញ្ញ ឬវិសាមញ្ញរបស់រដ្ឋសភា

៣- បកស្រាយច្បាប់

៤- មានសិទ្ធិផ្តើមធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់

៥- ពិនិត្យនិងសំរេចលើសេចក្តីស្នើ ដាក់បំរ៉ាមគោចររបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ។

មាត្រា ៥០

ពេលចាប់ផ្តើមនីតិកាលនីមួយៗ រដ្ឋសភាជ្រើសតាំងគណៈកម្មការមួយ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យសុពលភាព នៃសមាជិករដ្ឋសភា ហើយរាយការណ៍អំពីលទ្ធផលនៃការពិនិត្យនេះ ជូនរដ្ឋសភាសម្រេច ។

មាត្រា ៥១

ប្រធានរដ្ឋសភាដឹកនាំអង្គប្រជុំរបស់រដ្ឋសភា ទទួលអាញ្ញត្តិច្បាប់ និងសេចក្តីសម្រេច

ទាំងឡាយដែលរដ្ឋសភាអនុម័ត រ៉ាប់រងការអនុវត្តបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋសភា ចាត់ចែងការទាក់ទងអន្តរជាតិទាំងឡាយនៃរដ្ឋសភា ។

ក្នុងករណីដែលប្រធានរដ្ឋសភា មានធុរៈមិនអាចបំពេញមុខងារបាន ដោយហេតុមកពីមានជំងឺ ឬបំពេញបេសកកម្មនៅបរទេស អនុប្រធានរដ្ឋសភាមួយរូបត្រូវទទួលភារកិច្ចចាត់ចែងជំនួស ។

ក្នុងករណីដែលប្រធានរដ្ឋសភាលាលែងពីមុខតំណែង ឬទទួលអនិច្ចកម្ម រដ្ឋសភាត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងប្រធានថ្មី ។

អនុប្រធានរដ្ឋសភា ជួយប្រធានក្នុងមុខការទាំងឡាយដែលបានពោលខាងលើ ។

អគ្គលេខាធិការរដ្ឋសភា ធ្វើកំណត់ហេតុគ្រប់ការប្រជុំរដ្ឋសភា និងបំពេញការងារទាំងឡាយដែលប្រធានរដ្ឋសភាប្រគល់អោយ ។

មាត្រា ៥២

រដ្ឋសភាចាត់តាំងគណៈកម្មការផ្សេងៗដែលចាំបាច់ ដើម្បីជួយរដ្ឋសភា ក្នុងការត្រួតពិនិត្យលើសេចក្ដីព្រាងច្បាប់ គំរោងផែនការរដ្ឋ គំរោងថវិការដ្ឋ និងគំរោងផ្សេងៗទៀត ។

មាត្រា ៥៣

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានរដ្ឋសភា គណៈកម្មការនានារបស់រដ្ឋសភា ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិរណសិរ្សសាមគ្គីកសាងការពារមាតុភូមិកម្ពុជា ប្រធានសហព័ន្ធសហជីពកម្ពុជា ប្រធានសមាគមយុវជនកម្ពុជា ប្រធានសមាគមនារីកម្ពុជា ប្រធានសមាគមកសិករកម្ពុជា ប្រធានតុលាការប្រជាជនកំពូល និងអគ្គរដ្ឋអាជ្ញាអមតុលាការប្រជាជនកំពូល

មានសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ជូនរដ្ឋសភា ។

មាត្រា ៥៤

រដ្ឋសភាអនុម័តច្បាប់ និងសេចក្តីសំរេចផ្សេងៗទៀត តាមមតិយល់ព្រមលើសពីពាក់កណ្តាលនៃសមាជិកទាំងមូល ។

រដ្ឋសភាអនុម័តរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង កែប្រែរដ្ឋធម្មនុញ្ញតាមមតិយល់ព្រមពីរភាគបីនៃសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល ។

មាត្រា ៥៥

ច្បាប់ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តរួចហើយ ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋត្រូវប្រកាសអោយប្រើក្នុងរយៈ ១៥ ថ្ងៃយ៉ាងយូរ ។

ច្បាប់នេះត្រូវចូលជាធរមាន នៅរដ្ឋធានីភ្នំពេញក្នុងរយៈ១០ថ្ងៃ ក្រោយថ្ងៃប្រកាសអោយប្រើ និងនៅទូទាំងប្រទេសក្នុងរយៈ១ខែ ក្រោយពេលប្រកាសអោយប្រើ ។

ប៉ុន្តែបើច្បាប់នេះបានចែងថាជាការប្រញាប់ ច្បាប់នេះត្រូវចូលជាធរមានភ្លាមនៅទូទាំងប្រទេស ក្រោយថ្ងៃប្រកាសអោយប្រើ ។

ច្បាប់នេះត្រូវចុះក្នុងរដ្ឋកិច្ច និង ផ្សព្វផ្សាយនៅទូទាំងប្រទេសអោយទាន់តាមកាលកំណត់ខាងលើ ។

មាត្រា ៥៦

សមាជិករដ្ឋសភាម្នាក់ៗ ត្រូវធ្វើការទាក់ទងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយប្រជាជន យកចិត្តទុក

ដាក់ចំពោះសេចក្ដីស្នើ ឬការទិតៀនរបស់ប្រជាជន ជួយណែនាំប្រជាជនអោយយល់ពីនយោបាយរបស់រដ្ឋ ហើយរាយការណ៍ពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួននៅក្នុងរដ្ឋសភាជូនប្រជាជនជាម្ចាស់ឆ្នោត ។

សមាជិករដ្ឋសភារូបណា មិនបានបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនអាចត្រូវរំសាយតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ ។

ក្នុងករណីសមាជិករដ្ឋសភាណាមួយ ទទួលអនិច្ចកម្ម លាលែង ប្រាសចាកសមាជិកភាពដែលកើតមានឡើង ១២ខែមុនចប់នីតិកាល ត្រូវចាត់ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងជំនួសសមាជិកនោះ ។

មាត្រា ៥៧

សមាជិករដ្ឋសភា មានសិទ្ធិតាំងសំនួរដេញដោលដល់ប្រធាន និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ប្រធាន និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ប្រធាន អនុប្រធាន និងអគ្គលេខាធិការរដ្ឋសភា ប្រធានតុលាការប្រជាជនកំពូល អគ្គរដ្ឋអាជ្ញាអមតុលាការប្រជាជនកំពូល ។

អ្នកដែលត្រូវគេសួរដេញដោល ត្រូវឆ្លើយក្នុងសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា ។

អ្នកដែលត្រូវរដ្ឋសភាសួរដេញដោល ត្រូវបានរំសាយពីមុខងារ បើសមាជិករដ្ឋសភាភាគច្រើនលើសពីពាក់កណ្ដាលបានបោះឆ្នោតដកសេចក្ដីទុកចិត្ត ។

មាត្រា ៥៨

សមាជិករដ្ឋសភាមានអភ័យឯកសិទ្ធិ ។

សមាជិករដ្ឋសភារូបណាក៏ដោយ មិនអាចត្រូវចោទប្រកាន់ ចាប់ខ្លួន ឃាត់ខ្លួន ឬ ឃុំខ្លួន

ដោយហេតុពីបានសំដែងយោបល់ ឬបញ្ចេញមតិក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនសោះឡើយ ។

ការចោទប្រកាន់ ការចាប់ខ្លួន ការឃាត់ខ្លួន ឬការឃុំខ្លួនសមាជិករដ្ឋសភាណាមួយនឹងអាចធ្វើទៅកើត លុះត្រាតែមានការយល់ព្រមពីរដ្ឋសភា ឬពីគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសភាក្នុងចន្លោះសម័យប្រជុំនៃរដ្ឋសភា វៀរលែងតែក្នុងករណីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌជាក់ស្តែង ។ ក្នុងករណីខាងក្រោយនេះ ក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ជូនរដ្ឋសភា ឬជូនគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសភាជាបន្ទាន់ ដើម្បីសំរេច ។

សេចក្តីសំរេចរបស់គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសភា ត្រូវដាក់ជូនរដ្ឋសភាអនុម័តនៅសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាខាងមុខ ។

មាត្រា ៥៨ (ស្ទួន)

សមាជិករដ្ឋសភាត្រូវទទួលប្រាក់បំណាច់មានកំណត់ ដោយប្រៀបស្មើទៅនឹងប្រាក់បៀវត្ស នៃអ្នករដ្ឋការថ្នាក់ណាមួយនៃក្របខ័ណ្ឌជាន់ខ្ពស់ ។

ជំពូកទី ៥

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

មាត្រា ៥៩

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ជាអង្គការតំណាងរដ្ឋកម្ពុជា ។

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមានប្រធាន អនុប្រធាន អគ្គលេខាធិការ និងសមាជិកមួយចំនួនដែលត្រូវរដ្ឋសភាកំណត់ ។

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយរដ្ឋសភា ។

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋជាប្រមុខរដ្ឋកម្ពុជា ។

មាត្រា ៦០ ថ្មី

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ មានមុខការដូចតទៅ ÷

១ - កោះសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ១ នៃនីតិកាលនិមួយៗ ។

២ - ប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ និងចេញក្រឹត្យ ។

៣ - ចេញក្រឹត្យតែងតាំងឬរំសាយ ប្រធាន អនុប្រធាន អគ្គលេខាធិការ និងសមាជិករដ្ឋសភា ប្រធាន អនុប្រធាន អគ្គលេខាធិការ និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ប្រធាន អនុប្រធាន និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានតុលាការប្រជាជនកំពូល និងអគ្គរដ្ឋអាជ្ញាអមតុលាការប្រជាជនកំពូល ក្រោយពីរដ្ឋសភាបានអនុម័ត ។

៤ - ចេញក្រឹត្យប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត ឬលុបចោលតុលាការប្រជាជនកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការប្រជាជនកំពូល ទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រី និង ស្ថាប័នថ្នាក់ស្មើទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រី ក្រុង ខ័ណ្ឌ សង្កាត់ ខេត្ត ទីរួមខេត្ត ស្រុក និងឃុំ ក្រោយ ពីរដ្ឋសភាបានអនុម័ត ។

៥ - ចេញក្រឹត្យប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការដាក់ប្រទេសជាតិស្ថិតក្នុងភយន្តរាយ ឬស្ថិតក្នុងភាពអាសន្ន នៅក្នុងទូទាំងប្រទេស ឬនៅក្នុងតំបន់ខ្លះ ក្រោយពីរដ្ឋសភាបានអនុម័ត។

៦ - តាមសំណើររបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី តែងតាំង រំសាយ ឬដកឯកអគ្គរដ្ឋទូត ឬប្រេសិតនៃរដ្ឋកម្ពុជា នៅឯបរទេស និងនៅអមអង្គការអន្តរជាតិនានា។

៧ - ទទួលសារតាំង របស់តំណាងការទូត។

៨ - អោយសច្ចាប័នលើសន្ធិសញ្ញា និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិរបស់រដ្ឋាភិបាល ក្រោយពីរដ្ឋសភាបានអនុម័ត ។

៩ - បង្កើតនិងប្រគល់គ្រឿងឥស្សរិយយសតាមសំណើរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ។

១០ - សំរេចប្រគល់ឋានន្តរសក្តិ ឋានៈយោធា នគរបាល និងឋានៈស៊ីវិលតាមច្បាប់កំណត់ និងតាមសំណើរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ។

១១ - សំរេចអំពីការសុំចូលសញ្ជាតិតាមច្បាប់កំណត់ ។

១២ - សំរេចអនុគ្រោះទោស បន្ធូរទោស និងលើកលែងទោស ។

១៣ - បំពេញភារកិច្ចផ្សេងៗទៀត ដែលរដ្ឋសភាប្រគល់អោយ ។

មាត្រា ៦០ (ស្ទួន ១)

សេចក្តីសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ត្រូវតែមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋលើសពីពាក់កណ្តាលយល់ព្រម ។

មាត្រា ៦០ (ស្ទួន ២)

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ មានភារកិច្ចរាយការណ៍អំពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួនជូនរដ្ឋសភា ។

មាត្រា ៦១ ថ្មី

អាណត្តិរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ មានកំណត់ស្មើនឹងនីតិកាលរបស់រដ្ឋសភា ។ នៅពេលផុតកំណត់នីតិកាលរដ្ឋសភា ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋបន្តសកម្មភាពរបស់ខ្លួន រហូតដល់រដ្ឋសភាថ្មីបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋថ្មីបាន ។

ក្នុងករណីប្រមុខរដ្ឋមានធុរៈ មិនអាចបំពេញការងារបានដោយហេតុមកពីមានជំងឺ ឬ

បំពេញបេសសកម្មនៅបរទេស អនុប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមួយរូបត្រូវទទួលភារកិច្ចចាត់ការជំនួស លើកលែងតែមុខការដែលមានចែងក្នុងចំណុចទី ៦ ទី ៨ ទី ៩ ទី ១០ ទី ១១ និងទី ១២ នៃមាត្រា ៦០ ។

ក្នុងករណីដែលប្រធាន ឬសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋលាលែង ឬធ្លាក់ពីតំណែង ឬទទួលអនិច្ចកម្ម ត្រូវធ្វើការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងសាជាថ្មី ។

ប្រធានរដ្ឋសភា ត្រូវទទួលមុខងារជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋស្តីទី រហូតដល់ប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋថ្មីចូលកាន់តំណែង ។

មាត្រា ៦២

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ជាអគ្គមេបញ្ជាការកំពូលនៃកងកំលាំងប្រដាប់អាវុធប្រជាជនកម្ពុជា និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាការពារជាតិ ។

មាត្រា ៦៣

ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ និងក្រុមប្រឹក្សាការពារជាតិត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

ជំពូក ៦

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី

មាត្រា ៦៤

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីជារដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋកម្ពុជា ជាអង្គការគ្រប់គ្រងសង្គមដោយផ្ទាល់ និងដឹកនាំការពង្រីកសេដ្ឋកិច្ចជាតិដោយផ្ទាល់ ។

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីទទួលខុសត្រូវចំពោះរដ្ឋសភា ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ និងរាយការណ៍អំពីការងាររបស់ខ្លួនជូនអង្គការទាំងនេះ ។

មាត្រា ៦៥ ថ្មី

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីមានប្រធាន អនុប្រធាន និងសមាជិក ។ ចំនួនអនុប្រធាន និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវរដ្ឋសភាកំណត់ ។

ការជ្រើសតាំង រំសាយ ឬផ្លាស់ប្តូរប្រធាន អនុប្រធាន និងសមាជិក ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវសុំការអនុម័តិពីរដ្ឋសភាតាមវិធីជ្រើសឆ្នោតជាសម្ងាត់ ។

មាត្រា ៦៦ ថ្មី

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីមានមុខការដូចតទៅ :

១ - ធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និងសេចក្តីព្រាងផ្សេងៗទៀត ដើម្បីជូនរដ្ឋសភា និងក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ។

២ - អនុវត្តរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ច្បាប់ ក្រឹត្យ អនុវត្តនយោបាយក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេស ។

៣ - ធ្វើសេចក្តីព្រាងផែនការរដ្ឋ និង ថវិការដ្ឋ ។

៤ - អនុវត្តផែនការរដ្ឋ និង ថវិការដ្ឋ ។

៥ - កសាង និង ពង្រឹងអង្គការរដ្ឋ ពីថ្នាក់មជ្ឈឹមដល់ថ្នាក់មូលដ្ឋាន បណ្តុះបណ្តាល និងគ្រប់គ្រងកម្មករ និងនិយោជិតរបស់រដ្ឋ ។

៦ - រ៉ាប់រងការដឹកនាំការងាររបស់ទីស្ដីការរដ្ឋមន្ត្រី និងស្ថាប័ននានាដែលនៅក្រោមឱវាទក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី អោយមានឯកភាព និងរ៉ាប់រងការដឹកនាំការងារ របស់គណៈកម្មាធិការប្រជាជនមូលដ្ឋានគ្រប់ថ្នាក់អោយមានឯកភាព ។

៧ - ផ្អាកការអនុវត្ត កែប្រែ ឬលុបចោលអនុសញ្ញា និងសេចក្ដីណែនាំមិនសមស្របរបស់រដ្ឋមន្ត្រី និងរបស់ប្រធានស្ថាប័នរដ្ឋនានា ។

ផ្អាកការអនុវត្ត កែប្រែ ឬលុបចោលសេចក្ដីសំរេច និងសេចក្ដីណែនាំមិនសមស្របរបស់គណៈកម្មាធិការប្រជាជនគ្រប់ថ្នាក់ ។

៨ - ចាត់វិធានការ កំណត់ព្រំដែន ក្រុង ខ័ណ្ឌ សង្កាត់ ខេត្ត ទីរួមខេត្ត ស្រុក និងឃុំតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ។

៩ - ការពារផលប្រយោជន៏របស់ប្រជាជន រក្សាសន្តិសុខ របៀបរៀបរយសាធារណៈ ការពារសិទ្ធិ និង ផលប្រយោជន៏ស្របច្បាប់របស់ពលរដ្ឋ ។

១០ - ពង្រឹង និង បង្កើនកំលាំងការពារជាតិ អនុវត្តការប្រមូលកំលាំងទ័ព ចេញបំរាមគោចរក្នុងករណីចាំបាច់ ក្រោយពីបានការយល់ព្រមពីគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភា និងចាត់វិធានការចាំបាច់ផ្សេងៗដើម្បីការពារជាតិ ។

១១ - អនុវត្តសន្ធិសញ្ញា និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងឡាយ ។

១២ - បំពេញភារកិច្ចផ្សេងៗទៀត ដែលរដ្ឋសភា និងក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋប្រគល់អោយ ។

មាត្រា ៦៧

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ដឹកនាំការងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ហើយធ្វើជាអធិបតី

នៃអង្គប្រជុំក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ។

អនុប្រធានមួយរូបជួយប្រធាន និងកាន់កាប់មុខងារប្រធាននៅពេលប្រធានអវត្តមាន។

សមាជិកម្នាក់ៗរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ទទួលខុសត្រូវពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួន និងទទួលខុសត្រូវរួមជាមួយនឹងសមាជិកផ្សេងៗទៀត ពីសកម្មភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ។

មាត្រា ៦៨

សេចក្តីសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវតែមានការយល់ព្រមពីសមាជិកភាគច្រើននៃក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីទាំងមូល ។

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិរណសិរ្សសាមគ្គីកសាងការពារមាតុភូមិកម្ពុជា ប្រធានសហព័ន្ធសហជីពកម្ពុជា ប្រធានសមាគមយុវជនកម្ពុជា ប្រធានសមាគមនារីកម្ពុជា និងប្រធានសមាគមកសិករកម្ពុជា មានសិទ្ធិចូលរួមក្នុងការប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ។

មាត្រា ៦៩

អាណត្តិរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី មានកំណត់ស្មើនឹងនីតិកាលរបស់រដ្ឋសភា ។

នៅពេលផុតនីតិកាលរដ្ឋសភា ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីបន្តសកម្មភាពរបស់ខ្លួនរហូតដល់រដ្ឋសភា ជ្រើសតាំងក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីថ្មីបាន ។

មាត្រា ៧០

ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

ជំពូក ៧
គណៈកម្មាធិការប្រជាជនមូលដ្ឋាន

មាត្រា ៧១

ដែនដីនៃរដ្ឋកម្ពុជាត្រូវបែងចែកជាខេត្ត និងក្រុង ចំណុះរដ្ឋអំណាចមជ្ឈិមផ្ទាល់។

ខេត្តត្រូវបែងចែកជាទីរួមខេត្ត និង ស្រុក ។

ទីរួមខេត្តត្រូវបែងចែកជាសង្កាត់ ។

ស្រុកត្រូវបែងចែកជាឃុំ ។

ក្រុងចំណុះរដ្ឋអំណាចមជ្ឈិមផ្ទាល់ត្រូវបែងចែកជាខ័ណ្ឌ និងស្រុកជាយក្រុង ។

ខ័ណ្ឌត្រូវបែងចែកជាសង្កាត់ ។

ស្រុកជាយក្រុងត្រូវបែងចែកដូចស្រុកចំណុះខេត្ត ។

មាត្រា ៧២

គណៈកម្មាធិការប្រជាជនត្រូវមាននៅគ្រប់ក្រុង គ្រប់ខ័ណ្ឌ គ្រប់ស្រុកជាយក្រុង គ្រប់សង្កាត់ គ្រប់ខេត្ត គ្រប់ទីរួមខេត្ត គ្រប់ស្រុក និង គ្រប់ឃុំ។

សមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រជាជនឃុំ និងសង្កាត់ត្រូវបានប្រជាជននៅឃុំ និងសង្កាត់ជ្រើសរើស តាមលក្ខណការណ៍បោះឆ្នោតជាសកល ដោយស្មើភាព ដោយចំពោះ និងតាមវិធីជ្រើសរើសជាសម្ងាត់ ។

សមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រជាជនទីរួមខេត្ត និងស្រុកត្រូវបានជ្រើសរើស ដោយតំណាងគណៈកម្មាធិការប្រជាជនឃុំ និងសង្កាត់ តំណាងរណសិរ្ស និងតំណាងអង្គការមហា-

ជនជាសមាជិករណសិរ្សថ្នាក់ទីរួមខេត្ត និង ស្រុក ។

សមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រជាជនខ័ណ្ឌ និង ស្រុកជាយក្រុងត្រូវបានជ្រើសរើស ដោយតំណាងគណៈកម្មាធិការប្រជាជនឃុំ និង សង្កាត់ តំណាងរណសិរ្ស និងតំណាងអង្គការមហាជនជាសមាជិករណសិរ្សថ្នាក់ខ័ណ្ឌ និងស្រុកជាយក្រុង ។

សមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រជាជនខេត្ត ត្រូវបានជ្រើសរើសដោយតំណាងគណៈ-កម្មាធិការប្រជាជនទីរួមខេត្ត និង ស្រុក តំណាងរណសិរ្ស និងតំណាងអង្គការមហាជនជាសមាជិករណសិរ្សថ្នាក់ខេត្ត ។

សមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រជាជនក្រុង ត្រូវបានជ្រើសរើសដោយតំណាងគណៈ-កម្មាធិការប្រជាជនខ័ណ្ឌ និងស្រុកជាយក្រុង តំណាងរណសិរ្ស និងតំណាងអង្គការមហាជនជាសមាជិករណសិរ្សថ្នាក់ក្រុង ។

មាត្រា ៧៣

គណៈកម្មាធិការប្រជាជន មានប្រធាន អនុប្រធាន និងសមាជិក ។

អាណត្តិរបស់គណៈកម្មាធិការប្រជាជនខេត្ត ក្រុង មានកំណត់ ៥ ឆ្នាំ ។

អាណត្តិរបស់គណៈកម្មាធិការប្រជាជនទីរួមខេត្ត ស្រុក ឃុំ ខ័ណ្ឌ សង្កាត់ ស្រុកជាយក្រុង មានកំណត់ ៣ ឆ្នាំ ។

មាត្រា ៧៤

គណៈកម្មាធិការប្រជាជនគ្រប់ថ្នាក់ ទទួលខុសត្រូវចំពោះប្រជាជននៅមូលដ្ឋាន និង ទទួលខុសត្រូវចំពោះអង្គការរដ្ឋអំណាចថ្នាក់លើ ។

មាត្រា ៧៥

គណៈកម្មាធិការប្រជាជនមូលដ្ឋានសំរេច និងអនុវត្តគោលការណ៍កសាងមូលដ្ឋានលើគ្រប់វិស័យ អនុវត្តសេចក្តីសំរេច និងសារាចររបស់អង្គការរដ្ឋថ្នាក់លើ គ្រប់គ្រងការងាររដ្ឋបាលនៅមូលដ្ឋាន និងណែនាំគ្រប់ផ្នែក គ្រប់ថ្នាក់ដែលនៅក្រោមឱវាទផ្ទាល់អោយអនុវត្តភារកិច្ច រក្សាសន្តិសុខសាធារណៈនិងរបៀបរៀបរយសង្គម កសាងសេដ្ឋកិច្ច ពង្រីកវប្បធម៌ ថែទាំសុខភាព លើកស្ទួយជីវភាពប្រជាជននៅមូលដ្ឋាន ។

មាត្រា ៧៦

ដោយយោលតាមតំណែង និង មុខការដែលច្បាប់បានកំណត់ គណៈកម្មាធិការប្រជាជនគ្រប់ថ្នាក់ ចេញសេចក្តីសំរេច ចេញសេចក្តីបង្គាប់ និងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តសេចក្តីសំរេច សេចក្តីបង្គាប់ទាំងនេះ ។

គណៈកម្មាធិការប្រជាជន មានសិទ្ធិផ្អាកការអនុវត្ត កែប្រែ ឬលុបចោលសេចក្តីសំរេច និងសេចក្តីបង្គាប់មិនសមស្របនៃអង្គការនៅក្រោមឱវាទផ្ទាល់របស់ខ្លួន និង របស់គណៈកម្មាធិការប្រជាជនថ្នាក់ក្រោម ។

មាត្រា ៧៧

គណៈកម្មាធិការប្រជាជនណា ឬសមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រជាជនណា មិនបានបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន អាចត្រូវបានហូតងារ ឬ រំសាយតាមលក្ខណៈដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

មាត្រា ៧៨

ការតែងតាំង ការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈកម្មាធិការប្រជាជនមូលដ្ឋានត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

ជំពូកទី ៨
សាលាជម្រះក្តី និង អយ្យការ

មាត្រា ៧៩

សកម្មភាពនៃសាលាជម្រះក្តី និងអយ្យការមានទីដៅដូចតទៅ :

១ - ការពារអំណាចប្រជាជន និង ការពារនីត្យានុកូលភាពប្រជាធិបតេយ្យ ។

២ - រក្សាសន្តិសុខសាធារណៈ និង របៀបរៀបរយសង្គម ។

៣ - ការពារទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ។

៤ - ការពារសិទ្ធិ សេរីភាព ជីវិត និងប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់ពលរដ្ឋ ។

មាត្រា ៨០

តុលាការប្រជាជន និងតុលាការយោធា ជាអង្គការជំនុំជម្រះនៃរដ្ឋកម្ពុជា ។ រដ្ឋអាជ្ញាអមសាលាជម្រះក្តី ធ្វើការចោទប្រកាន់ ប្តឹងទៅតុលាការតាមច្បាប់ ធានាការប្តឹងទៅតុលាការជំនុំជម្រះ និងការអនុវត្តសាលក្រមអោយបានត្រឹមត្រូវ និងស្របច្បាប់។

ក្នុងករណីចាំបាច់ ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋអាចបង្កើតតុលាការពិសេស ដើម្បីជំនុំជម្រះរឿងដែលមានលក្ខណៈពិសេស ។

មាត្រា ៨១

ដើម្បីជំនុំជម្រះ សាលាជម្រះក្តីផ្អែកលើច្បាប់ និងផ្អែកលើលក្ខណការណ៍ពលរដ្ឋគ្រប់រូបមានភាពស្មើគ្នាចំពោះច្បាប់ ដោយឥតប្រកាន់ជនជាតិ ជំនឿ សាសនា ភេទ និង ឋានៈក្នុងសង្គម ។

មាត្រា ៨២

ទីប្រឹក្សាប្រជាជនចូលរួមក្នុងសកម្មភាពតុលាការ តាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ។ ក្នុងការជំនុំជម្រះ ទីប្រឹក្សាប្រជាជនមានសិទ្ធិស្មើនឹងចៅក្រម ។

ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ ត្រូវសំរេចតាមមតិភាគច្រើន ។

មាត្រា ៨៣

នៅគ្រប់សាលាជម្រះក្តី ការជំនុំជម្រះត្រូវធ្វើជាសាធារណៈ ។

ប៉ុន្តែការជំនុំជម្រះអាចប្រព្រឹត្តទៅជាសម្ងាត់ ក្នុងករណីដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ ។

មាត្រា ៨៤

សាលាជម្រះក្តីនៃរដ្ឋកម្ពុជា ធានារ៉ាប់រងអោយពលរដ្ឋដែលជាជនជាតិភាគតិចមានសិទ្ធិប្រើភាសា និងអក្សររបស់ខ្លួនចំពោះមុខសាលាជម្រះក្តី ។

មាត្រា ៨៥

សិទ្ធិការពារខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ ត្រូវបានធានា ។

ជនជាប់ចោទមានសិទ្ធិការពារខ្លួនដោយខ្លួនឯង ឬពឹងមេធាវី ឬ ពឹងអ្នកដទៃណាមួយដើម្បីអោយជួយការពារ ។

មាត្រា ៨៦

ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃសាលាជម្រះក្តី និងអយ្យការត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

ជំពូកទី ៩
សញ្ញាជាតិ ទង់ជាតិ ភ្លេងជាតិ
និង រដ្ឋធានី

មាត្រា ៨៧

សញ្ញាជាតិនៃរដ្ឋកម្ពុជា មានរាងមូល ផ្ទៃក្រហម មានកម្រងកួរស្រូវពណ៌មាស អមសងខាងជារង្វង់ស្នែងក្របីជួបគ្នាខាងចុង ។

ខ្សែបូក្រហមរុំព័ទ្ធផ្នែកខាងក្រោមនៃកម្រងកួរស្រូវ ជាពីរថ្នាក់ ។ នៅកណ្តាលខ្សែបូមានចរិកអក្សរមាសថា "រដ្ឋកម្ពុជា" ។

សៀវភៅមាសរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បើកទំព័រតម្កល់លើជើងស្រូវចងជាបូ ។ កង់គ្រឿងចក្រចេញរាងពាក់កណ្តាលមានកាំ ៧ ផ្អែកពីមុខសៀវភៅមាស ។ នៅលើកង់គ្រឿងចក្រ មានរូបប្រាសាទអង្គរវត្តកំពូល ៥ ពណ៌មាស ស្ថិតនៅចំរង្វង់កម្រងកួរស្រូវ ។

មាត្រា ៨៨

ទង់ជាតិមានផ្ទៃពណ៌ខៀវក្រោម ក្រហមលើដែលមានទំហំផ្ទៃខៀវ និងផ្ទៃក្រហមស្មើគ្នា ហើយទទឹងស្មើនឹង ២ ភាគបីនៃបណ្តោយ ។ ឯរូបប្រាសាទខាងក្នុង ជារូបប្រាសាទកំពូល ៥ ពណ៌លឿង ប្រកបទៅដោយក្បូរក្បាច់រចនា កម្ពស់ពីបាទខឿនប្រាសាទទៅដល់កំពូលប្រាសាទកណ្តាល ស្មើនឹងពាក់កណ្តាលនៃបាតខឿន កម្ពស់ប្រាសាទស្មើនឹង ២ ភាគ ៥ នៃទទឹងផ្ទៃ ។ មុំនៃកំពូលប្រាសាទកណ្តាលមកកំពូលប្រាសាទសងខាង មាន ១៣០ អង្សារ ។

ពណ៌ក្រហម តំណាងឆន្ទៈដ៏អង់អាចក្លាហានរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ក្នុងការការពារ និង កសាងប្រទេសជាតិអោយសំបូររុងរឿង ។

ពណ៌ខៀវ តំណាងប្រជាជនទាំងមូលដែលអបអរសាទរទ្រព្យឈាមជាតិ និង តំណាង ភោគផលធម្មជាតិ ទាំងលើដី ក្នុងដី ក្នុងទឹក ក្រោមទឹក អោយឋិតថេរជាអមតៈ ។

ពណ៌លឿង តំណាងអរិយធម៌ដ៏យូរលង់របស់ប្រជាជនកម្ពុជា និង សាសនា ។

មាត្រា ៨៩

ភ្លេងជាតិនៃរដ្ឋកម្ពុជា ត្រូវរដ្ឋសភាកំណត់ ។

ថ្ងៃបុណ្យជាតិ គឺថ្ងៃ ៧ មករា ។

មាត្រា ៩០

រដ្ឋធានីនៃរដ្ឋកម្ពុជាគឺ " ភ្នំពេញ " ។

ជំពូកទី ១០

អានុភាព នៃ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ការកែប្រែរដ្ឋធម្មនុញ្ញ

មាត្រា ៩១

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនេះ ជាច្បាប់គោលនៃរដ្ឋកម្ពុជា ហើយមានអានុភាពខ្ពស់បំផុតខាងច្បាប់ ។ ច្បាប់ទាំងឡាយត្រូវស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញជាដាច់ខាត ។

មាត្រា ៩២

ច្បាប់ ក្រឹត្យ-ច្បាប់ ក្រឹត្យ អនុក្រឹត្យ ប្រកាស និងសេចក្តីសំរេច ទាំងឡាយរបស់

ស្ថាប័ននានា នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ដែលស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃរដ្ឋកម្ពុជា ត្រូវនៅជាធរមាន លុះដល់ពេលមានអត្ថបទថ្មីជំនួស ។

ក្រឹត្យ-ច្បាប់ និង សេចក្តីសំរេចទាំងឡាយ របស់ក្រុមប្រឹក្សាប្រជាជនបដិវត្តកម្ពុជា ដែលមានលក្ខណៈជាច្បាប់ ហើយស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃរដ្ឋកម្ពុជា ត្រូវនៅជាធរមាន លុះដល់ពេលណាមានច្បាប់ ។

មាត្រា ៩៣

ការកែប្រែរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋសភា ហើយអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន លុះត្រាតែមានសមាជិករដ្ឋសភាពីរភាគបីយល់ព្រម ។

រដ្ឋធម្មនុញ្ញកែប្រែ (រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃរដ្ឋកម្ពុជា) នេះ ត្រូវបានរដ្ឋសភា នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជាអនុម័តជាឯកច្ឆ័ន្ទ នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៨៩ នាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញនៃនីតិកាលទី ១ ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៨៩

ជ. រដ្ឋសភា

ប្រធាន

ហត្ថលេខា និង ត្រា : ជា ស៊ីម

បោះពុម្ពដោយ

ខុទ្ទកាល័យរដ្ឋសភា

១៩៩២

ចំនួន ៥.៥០០ ច្បាប់

បោះពុម្ពដោយរោងពុម្ព

ឈុប បុផាន់

១៩៩២